

Bränningen

Nr 3 Oktober 2001
Medlemsblad för Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening.

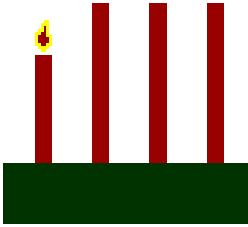
Höstträff Onsdagen 7/11 Kl 19.00 SMS klubblokal

Anders Torén demonstrerar
GPS-styrt navigationsprogram

Tage Enström spelar dragspel

Slutförsäljning och dragning av pågående tavellotteri

Adventskaffe 2 December

Vi upprepar fjolårets succé med
Adventskaffe på Gäddan.
Vi öppnar Kl 13.00
och har öppet till ca 17.00

Svartsundsrrännan i lätt vinterskrud

Nedan, avskrift av gammal prislista för färd genom Svartsundsrännan.

Tillkännagifvande:

Sedan Kongl. Maj:t i anledning af fiskaresocitetens i Söderhamn och Norrala socknemäns underdåniga ansökning af den 30 sistlidne Januari i nåder fastställt taxa å afgifter för begagnande af farleden i Svartsundet, beläget i Söderhamns yttre skärgård innanför den så kallade Skatudden, skola dessa afgifter intill slutet af år 1880 utgå med följande belopp:

för tom eller lastad båt 25 öre,
för hvarje timmer, spira eller bjelke 2 öre,
för hvarje dussin årännen 12 öre;

skolande dock Söderhamns Stads och Norrala socken innevånare, tågande trupper, kronotionsposter, kurirer, poster, fångskjuts samt ortens embets- och tjänstemän, då de i tjänsteärenden färdas, varda från dessa afgifter befriade, Derjemte har konungens befallningshafvande, enl. resolution af den 18 sistlidne Februari, stadgat ett vite af Tio rdr rmt, hvartill en hvar gör sig befallen, som hopsamlar timmer vid ut- eller inloppet af ofvanberörda sund, så att båtfärden derigenom förhindras,
Ofvannämnda afgifter erlægges till extra hamnmästaren K G Holm i Söderhamn,

Anm. Årtalet 1880 är ändrat med penna kan vara 1878, "extra hamnmästaren K G Holm" är ändrat med penna till "Fiskare Sven Norell"

NICKE SJÖDIN. Dikter på " Jönselmål "

Kåll va stugern jin å trangt bodd ji, matlös va ji för jämnan sen
lobössa explodäre, å huve åt pappa jin for opp i ´ n grän.

Slärve å snöre å luse å mag.

bärä yga å käft ´ n jussom ti gäddern.

Låg å grov ne i åern för å komma över nan mört.

Vägglusa krall häri köke å föll ne i kôlbullpanna.

Köke vart värnt å bra för bå folke å lusa men kämmarn höll ji kåll å
ren om de skull komma nan predikant.

Ji ävles å hjälpe mamma jin, stal ve ´ n, snôra ripern å skräpa gôrkoa
tå törtåll ´ n.

Geck i skola anvär dag om vintern för bärä ett kängpar hadd ji. Men
före jul då brann yga tā li:

>> Hurra hurra, nu äré jul snart jul å då fo vi ha kämmardöra
öppen << .

LIVSTYCKE

Värst vä livstykke va att dä knäfftes baka. `N lang en rann vä
blank e knappa längs rÔggen.

Dä glitter tā åll e färger ti ä dän knappa. Som regnbågan mått man
ha sett ut då man sto lut ´ n.

Men bänn å knäppe, man höll på å bryt ärma tā säg för å komma
åt. Hadd man sÔskana geck e väl nan väg. Då kÔnne man stå i ´ n
ring å knäppe åt varann. Men va man ensamman feck man stig
opp tidit å stå å blÔttes länge, om man hadd vöre sä na nöjävlit
dum att man hadd hätt tā säg e kväll ´ n före.

Åll e kvadda hadde e dän livstykke. Håll opp strumpern skull e
gära hetes e. Men faan vet om int då va nan sorts oppfostringsme-
tod.

De va myttje illgärninga som vart ogjort mensch man sto i timtal å
klater å knäffte.

Skärgårdarnas Riksförbund

SRF bildades 1982 och av består en förening per län eller större insjö. Varje
förening organiserar inom sig en rad lokala föreningar som arbetar med sina
intressen, med transporter, service och skolfrågor. Genom SRF kan befolkning-
en i skärgården göra sig hörda på riksnivå. Vi har aktivt deltagit i framtagandet
av Glesbygdsvverkets nationella handlingsprogram för Sveriges Kust och Skär-
gårdar. Vi ägnar regionalpolitiken och EU speciell uppmärksamhet.

Viktiga frågor är boendet - fastighetsskatt, förvärvsfrågor, kommunikationer,
skol- och servicefrågor.

Från www.hembygd.se

Den svenska hembygdsrörelsen är en mycket aktiv folkrörelse. Mer än 400 000 människor är medlemmar i hembygdsföreningar och hembygdsförbund. Det är också en folkrörelse som växer. Nya föreningar bildas ständigt, särskilt i nya samhällen, städer och förorter.

Några ord om bakgrunden

Hembygdsrörelsen växte fram i början av 1900-talet som protest mot industrialismen. 1800-talets stora samhällsförändringar medförde att den gamla folkkulturen var hotad. Ungdomarna stod i spetsen. Man ville **försvara människovärdet** mot industrialismens framfart. Tusentals människor samlades till möten i Dalarna. Allt i Karl-Erik Forsslunds anda.

1916 bildades Samfundet för Hembygdsvård, ett riksomfattande förbund som 1975 förändrades till rörelsens egentliga riksorganisation, Riksförbundet för Hembygdsvård. Numera heter organisationen Sveriges Hembygdsförbund.

Med Skansen som förebild skapades friluftsmuseer och lokala hembygdsföreningar. Först bildades lokala bygdemuseer, senare ersattes dessa av levande hembygdsgrändar. Idag finns det **mer än 1 000 hembygdsgrändar i Sverige**. Här visar man främst det lokala kulturarvet och bygdens särart.

Byggnadsvård och föremålsinsamling spelade länge en huvudroll. Under senare år har studier och forskning i den lokala historien blivit viktigare. Ju mer hoten mot vår miljö vuxit har också vården av kulturlandskapet och kulturmiljöerna satts i förgrunden.

Hembygdsrörelsen har engagerat sig särskilt för **ortnamnens bevarande** och för en **levande landsbygd**.

Av tradition har de flesta hembygdsföreningarna funnits på landsbygden. På senare tid har engagemanget för hembygden också flyttat till **staden**. Nya former för hembygdsarbetet i stadsmiljön diskuteras. Här gäller det inte minst att skapa social gemenskap och trygghet med hembygdskänslan som grund.

Hembygdsrörelsens framtida utmaning är **dokumentationen av 1900-talets kultur**, det gäller såväl föremål och bilder som arbetsliv och folkliga minnen. En gigantisk uppgift!

Sotarafton den 9 Augusti hos Östlins Fiskrökeri samlade 40 st medlemmar. Arne serverade goda sotare, efter kaffet tog Tage Enström fram dragspelet.

Länkar för oss

www.skargardsborna.org

www.kustguide.net

www.hembygd.se

www.ssrs.se

www.fyr.org

Skärgårdsföreningen når Du på:

skargardsforeningen@soderhamn-net.com

Fiskarbostaden Gäddan

Varje torsdag i sommar hade vi öppet för visning av museet i Fiskarbostaden. Ca 500 besökande har räknats in. Dessutom har det varit visning på beställning vi ett tiotal tillfällen.

Till Fiskarbostaden saknas ännu en skänk. Är det någon som har en sådan av lämplig storlek så tar vi tacksamt emot denna.

Varje måndagkväll från ca Kl 17.00 har vi arbetskvällar. För närvarande är huvudsysslan att dokumentera bilder. Ni som har något att berätta om bilderna t.ex. vilka personer som finns med på bilderna, är välkommen att hjälpa till.

Beträffande upprustning av uthuset har vi fått en del medel att användas till material men vi behöver hjälp med arbetskraft och hoppas på sådan från Arbetsmarknadsenheten.

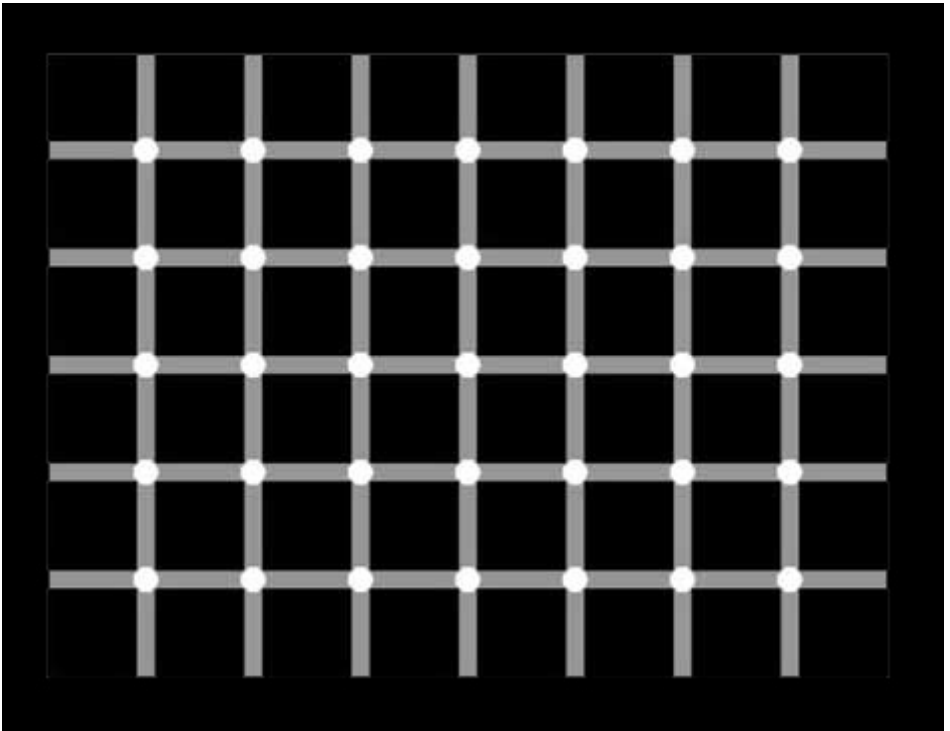
När det gäller upprustning av Fiskarbåten pågår jakt efter tändkulemotor. Även här hoppas vi på fortsatt hjälp från Arbetsmarknadsenheten.

För att Ni skall veta vilka styrelserepresentanterna m.fl. är, så presenterar vi ett utdrag ur årsmötesprotokollet för år 2001

§9

VAL AV FUNKTIONÄRER

- a. Till ordförande för 1 år: Olle Berglund
- b. 4 st ledamöter för 1 år: Hans Fryklund, Rolf Sundman, Raoul Kullberg alla omval samt Astrid Forslund som nyvaldes.
- c. 4 st ersättare för 1 år: Yngve Norin, Stig Hedman, Lars-Erik Johansson alla omval samt Claes-Göran Andersson som nyvaldes.
- d. 2 st revisorer för 1 år: Roger Sundkvist och Harry Persson.
- e. 2 st revisorsersättare för 1 år: Lennart Olsson och Eva Nerlund.
- f. 3 st ordinarie ledamöter i valberedning: Arne Johansson (sk), Ture Östlund och Åke Tapper.
- g. 4 st till Bränningskommittén: Olle Berglund, Hans Fryklund, Lars Brolin och Sture Claesson.
- h. 1 st representant till Skärgårdarnas Riksförbund: Barbro Olsson.

Räkna de svarta prickarna

Skärgårdsföreningen når Du på:
skargardsforeningen@soderhamn-net.com

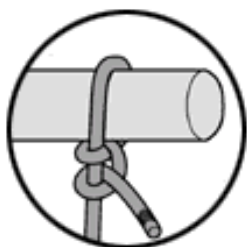
En metmask till en annan:

- Rysligt vad du ser liten och dålig ut.
- Ja, min bättre hälft är och metar.

Knep & knop

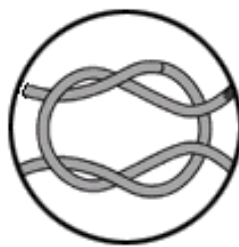
Lär dig slå en knop

Det finns hundratals knopar och stekar men de viktigaste är de som visas här. Du som är ute på sjön bör kunna slå de här knoparna automatiskt utan att behöva tänka efter hur man gör. Träna mycket och ofta så kan du snart göra det även om det är mörkt.

HALVSLAG OM EGEN PART

Halvslag använder du när du ska göra fast i en stolpe eller i ett träd.

RÅBANDSKNOP

Råbandsknop använder du när du ska knyta ihop två linor av samma material som är lika tjocka.

PÅLSTEK

Pålstek använder du när du ska göra en ögla i änden på linan.

SKOTSTEK

Skotstek använder du när du ska knyta ihop två linor med olika tjocklek.

SMS Klubbstuga på Orn har fått ström i sommar. Med uttag och belysning på bryggorna kan bättre service erbjudas till egna, men fram för allt till gästande båtar. Elektrifieringen och installationerna har skett med hjälp av stor insats av eget arbete. På bilden syns medlemmarna Björn Eriksson och Kaj Andersson lasta ur elskåp vid bryggan på Orn.

Recept, kopierade från Söderhamns Turism hemsida. Har Du något recept med anknytning till Söderhamns Skärgård, meddela redaktionen eller maila till skargadsforeningen@soderhamn-net.com

Tuppkakan

Tuppkakan härstammar från ön Tuppen i Söderhamns skärgård där en dam vid namn Edit Rättig hittade på receptet, som bygger på en smet gjord på ägg, socker och vetemjöl, som hon gräddade. **Så föddes Tuppkakan** även om Söderhamns Turism har en annan version på sin hemsida.

Här är receptet:

2 ägg
2 kaffekoppar socker
2 kaffekoppar vetemjöl
Ett antal smörklickar, totalt 50 gram
Hackad mandel

Gör så här:

Smörj formen, håll i smeten, klicka på smöret och strö över den hackade mandeln. Grädda i minst 15 och högst 17 minuter i ugn, 225 grader.

Tuppkakan är en god och krämig kaka med hårda kanter som påminner lite om mazarin till konsistensen. Prova den - och minns Söderhamns vackra skärgård varje gång du äter den..

Söderhamnare

En strömmingsrätt att avnjuta på en bit hårt bröd eller varför inte till nykokt färskpotatis.....

Här är receptet

1 kg strömming
1 dl vatten
1 msk salt

Lag

1 dl ättiksprit
1 dl vatten
2,5 dl socker
1 msk krossad kryddpeppar
1 stor rödlök
dill

Filea strömmingen. Rulla strömmingen och ställ tätt på högkant i en kastrull. Fyll på vatten och salt. Låt sjuda i 8 minuter. Slå av vattnet.

Blanda ättiksprit, vatten och socker under omrörning tills sockret är löst (OBS! ej under uppvärmning). Tillsätt kryddpeppar. Varva strömming och rikligt med rödlök. Avsluta med att strö över färsk dill. Låt stå svalt i 2 dygn.

Adressetikett

Porto

~~Avs.
Söderhamns Kust & Skärgårdsförening
c/o Barbro Olsson
Gästrikevägen 9
826 39 SÖDERHAMN~~

Julklappsbekymmer ?

Ge bort ett medlemskap i Söderhamns Kust & Skärgårdsförening.

För 100:- får man:

Ett års medlemskap för 2 personer (ett par).

3 Nr av medlemsbladet Bränningen.

Inbjudan till våra föreningsträffar och möten.

Deltaga i verksamheten på Gäddan.

Kontakta Barbro på tel 0270-14915

Årets Lysafton den 25 Augusti bjöd på kannonväder. Nytt rekord igen när det gäller antal marschaller.

Tack alla som tände.